

JUBILANT

PROFESOR EMIL ŠTAMPAR — ŠESTDESETLETNIK

Dr. Emil Štampar, redni profesor za zgodovino hrvaške in srbske književnosti na ljubljanski filozofski fakulteti, v letih 1960 do 1962 tudi njen dekan, že dobri dve desetletji živi in dela med nami. Zato je prav, da se ob tej prvi jubilejni zarezi pazljiveje spomnimo dela, ki ga od leta 1950, ko je prišel za docenta z zagrebškega vseučilišča, opravlja na naši univerzi, in ki ima svojo tehtno pedagoško, znanstveno ter splošno kulturno vrednost.

Emil Štampar je prišel iz solidne Barčeve literarnozgodovinske šole, ki je bila še šola notranje umirjene in uravnovešene metodologije. Zmogla je ravnovesje med pozitivistično analizo in širokopotezno sintezo, med sociološko in estetsko oznako slovestvenih pojavov, med nevtravno eksaktnim in notranje zavzetim, esejističnim jezikom. Štampar je te lastnosti uspešno nadaljeval in jih marsikdaj dopolnil s postopki novjših opazovalnih metod. Tako mu je v predavanjih in razpravah vedno znova uspelo priti do lepo zaokroženih portretnih študij, za strokovnjake zanimivih, privlačnih pa tudi za širši krog bralcev. Univerzitetni študij hrvaške in srbske književnosti je razširil na najnovejša poglavja, celo na neposredno sodobnost, in njegova zasluga je, da je med našimi mladimi slavisti zanimanje za tekoča dogajanja v sosednjih jugoslovanskih literaturah razmeroma zelo živo. Uspelo mu je uvesti lektorat za makedonski jezik (ob književnosti), za predavanja hrvatskosrbskega jezika pa je znal pridobiti tudi odlične lingviste. Tako je bistveno izpopolnil ljubljansko jugoslavistiko.

Štamparjevo publicistično delo je obsežno. Najvidnejše znanstvene razprave in študije so nastajale ob naslednjih imenih: Josip

Eugen Tomić (disertacija 1938), Josip Kozarac, Silvije Strahimir Kranjčević, Ksaver Šandor Đalski, Ivo Vojnović, Ivo Andrić, August Cesarec, Ivan Goran Kovačić in Njegoš. Gre za prispevke, ki sodijo v vrh hrvaške literarne zgodovine, in sicer tiste njene smeri, ki je po naravi svojega dela najmanj hrupna in zato včasih tudi premalo upoštevana. Posebno novatorsko vrednost ima njegova razprava *Suvremeni hrvatski roman* (Slavistična revija 1956), ki je prva temeljiteje pripravljena in celovitejša razprava na to temo. Obnjo sodita še pregleda novejše hrvaške drame in novele (obj. v *Jeziku in slovstvu* 1956 in 1961/62). Z referati je nastopal na mednarodnih slavističnih srečanjih ali kongresih (Beograd 1955, Moskva 1958, Sofija 1963) in na neštetihih domačih strokovnih zborih. Najbolj viden sprejem je doživelo njegovo moskovsko predavanje o odmevu ruske revolucije l. 1905 pri pesniku Kranjčeviću.

Poseben kulturni pomen ima Štamparjevo »posredniško« delo, ki je večstransko in se ga tu lahko dotaknemo samo površno. S spremnimi študijami in skrbnimi komentarji je opremil več prevodov v slovenščino (Kranjčević, Kozarac, I. G. Kovačić idr.), z eseji pa je slovenskim bralcem predstavil celo vrsto novjših avtorjev, kot so Dragutin Tadijanović, Slobodan Novak, Ranko Marinković, Miroslav Feldman, Miodrag Bulatović idr. Tudi prispevki o slovenski književnosti in slovestveni vedi imajo v njegovi publicistiki svoje mesto.

Ob šestdesetletnici mu želimo mnogo zdravlja in moči za njegovo nadaljnje delo, pa dobrega počutja med nami.

Boris Paternu
Filozofska fakulteta v Ljubljani